

LBRIS

We know
books

Colecția Artă – Muzică

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Editura Ideea Europeană, pentru prezenta versiune

Copyright © 2017 Andrew O'Neill

The right of Andrew O'Neill to be identified as the Author of the Work has been asserted by him in accordance with the Copyright, Design and Patents Act 1988.

First published in 2017
by HEADLINE PUBLISHING GROUP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
O'NEILL, ANDREW

O istorie heavy metal / Andrew O'Neill ; trad. din lb. engleză de Alexandru Ștefănescu și Vladimir Ștefănescu ; cuv. introd. de Alexandru Ștefănescu. - București : Ideea Europeană, 2025
ISBN 978-630-333-050-1

I. Ștefănescu, Alexandru (trad. ; pref.)
II. Ștefănescu Vladimir (trad.)

78

ANDREW O'NEILL

O ISTORIE HEAVY METAL

Traducere din limba engleză de
ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU
și VLADIMIR ȘTEFĂNESCU

Cuvânt introductiv de
ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU

București, 2025

Cuprins

<i>Cuvânt introductiv</i>	7
<i>Mulțumiri</i>	11
Introducere: Ce este heavy metal-ul?	13
1. Roots, Bloody Roots	28
2. Black Sabbath	61
3. Epoca de Aur	81
4. Noul Val al Heavy Metal-ului Britanic	109
5. Primul Val Black Metal	124
6. Ascensiunea Thrash-ului: 1981-1989	144
7. Al naibii Glam Metal	177
8. Death Metal	191
9. Al Doilea Val Black Metal	219
10. Pe vremea inflației (Puțini am fost, mulți am rămas)	238
11. Grunge și Groove: anii '90	246
12. La sfârșitul anilor '90, toate trupele mele preferate s-au prostit	267
13. O reevaluare onestă și nepărtinitoare a curentelor Nu-Metal și Rap Metal	284
14. Metalcore-ul și revenirea muzicii bune	299
15. Probleme administrative: explozia „post”	310

16. Capăt de drum: Metalul Retro și revirimentul heavy.....	317
17. Metalul de astăzi.....	324
Epilog: Heavy metal-ul în viitor.....	330
<i>Index</i>	341

Roots, Bloody Roots cca. 40.000 î.Ch.-1969

Nevoia de a face zgomot ritmat ține de natura umană. Oamenilor le place să facă gălăgie, așa suntem noi făcuți. Dacă aveți vreun dubiu, dați-i unui copil un set de tobe și priviți expresia de mulțumire a părinților săi, conștienți că zgomotul *nu va înceta*. Practica sistematică a producerii de sunete e o chestiune ultra răs-pândită – de la ritmurile tribale la imnurile galeriilor echipelor de fotbal, de la dovezile arheologice ale existenței instrumentelor preistorice de percuție la uimitorul succesul internațional al unei trupe ca *Stomp*. E o nevoie umană, o trăsătură omenească.

Istoria heavy metal începe cu mult timp înainte de chitara electrică și pantalonii din elastan. Începe cu primii oameni care loveau în pietre cu bețe și continuă cu orice puști care dă prima dată de gustul tăios de heavy metal. Metalul e o expresie a unei părți fundamentale din umanitatea noastră. De aceea continuă să fie un gen de muzică apreciat, chiar în ciuda lipsei de susținere din partea presei comerciale.

Acum niște ani, arheologii au descoperit în sudul Germaniei o peșteră unde s-au găsit două mici fluiere, cioplite în os de pasăre și în fildeș, datate cu 42.000 de ani în urmă. Sunt cele mai vechi instrumente muzicale

găsite vreodată. Ca *Homo sapiens* noi existăm de numai 200.000 de ani, deci știm acum că, cel puțin în ultima cincime din istoria noastră ca specie, am tot făcut instrumente muzicale. E posibil ca oamenii să fi cântat chiar cu mii de ani înaintea acestui moment. Studiile etnografice despre grupurile de vânători-culegători sugerează că oamenii din paleolitic ar fi putut face muzică cu glasul și anumite instrumente de percuție „făcute din materiale organice și deci greu de presupus că ar fi putut lăsa urme”, după cum susține Iain Morley, de la Universitatea Cambridge, în cartea sa „The Evolutionary Origins and the Archaeology of Music”. La toate astea se adaugă bătutul din palme, pocnitul din degete și alte sunete. Gândiți-vă la Bobby McFerrin¹. Vasăzică de când erau ei pe lumea asta, strămoșii noștri din Epoca de Piatră obișnuiau să cânte, să bată darabana și să facă vacarm, bucurându-se de acustica peșterilor în care locuiau. Cu cât mă gândesc mai apăsător la primitivii oameni ai cavernelor, care se distrau făcând prăpăd în jur, cu atât îmi dau seama că nu am nevoie să mai caut; asta e o definiție foarte bună pentru heavy metal.

Se pare că muzica e o activitate genetică, făcută² pentru individ, întocmai precum limbajul. E ceva făcut de oameni pentru oameni, o îndeletnicire față de care mintea noastră manifestă anumite înclinații. Ca iubi-rea, ca minciuna, ca atunci când frângem inima cuiva³.

¹ Ori de câte ori vă încearcă un sentiment de îndoială, gândiți-vă la Bobby McFerrin.

² A devenit mai greu să aprofundezi chestiunea asta cu „dacă muzica e făcută pentru individ” de când Metallica și-a anunțat lansarea albumului *Hard-Wired to Self Destruct* (Făcut pentru autodistrugere – n.trad.).

³ Ca genocidul. Sau ca atunci când te vizitează niște prieteni ca să vă uitați la reluări din serialul Doctor Who și tu le otrăvești băuturile, invidios pe tinerețea lor. Dar s-o faci ușurel, în așa fel încât să nu se prindă.

Muzica generează în creier efecte măsurabile și predictibile. Ritmurile produc anumite tipare de sincronizare în activitatea cerebrală. Oamenii de știință consideră că muzica poate fi de folos în probleme ce țin de pierderea memoriei, leziuni cerebrale sau dependențe. Iar partea hai să-i spunem *neștiințifică* a internetului emite pretenții și mai mari, acolo unde, chipurile, tonurile binaurale îți pot deschide „ochiul interior”, te ajută la trezirea energiei Kundalini, îți aliniază chakre-le și te ajută să ceri despăgubiri când ai fost păcălit cu o asigurare de deces sau invaliditate.

De regulă, muzica clasică este cea despre care se spune că sporește inteligența și orientarea în spațiu. Și atunci ce efect are heavy metal-ul asupra creierului? Din ce am văzut eu, e cam așa:

- (1) Îți crește rezistența la alcool
- (2) Te face mai sexy
- (3) Te face să crezi că era mai bine în trecut

Heavy metal-ul e capabil de o nemărginită profunzime. Parțial, el operează la nivel intelectului; ideile, temele lirice, virtuozitatea lui amețitoare – toate sunt elemente care stimulează mintea. Dar – trebuie s-o spunem în față – metalul operează și la un nivel extrem de rudimentar. E zgomotos, are elemente puternice de ritm și percuție, e aprig și adesea chiar agresiv. E visceral.

Muzica îi face pe oameni mai fericiți, fiindcă le stimulează centrul de recompensă din creier. O spun chiar oamenii de știință:

Muzica implică abateri subtile de cadențare și sincronizare și fiindcă știm din experiență că ea nu e periculoasă, aceste abateri sunt identificate

de către lobii frontali ca fiind surse de plăcere. Așteptarea crește gradul de anticipare care, odată atins, se transformă în recompensă – Malini Mohana, „Music and How It Impacts Your Brain, Emotions”, www.psychcentral.com

Același text ne spune și că atunci când ne naștem suferim de o formă totală de sinestezie, nefiind capabili să diferențiem între simțuri. Dar învățăm rapid să distingem între văz, auz, miros, pipăit... În același fel, metalul e perceput de către neofiți ca fiind un amalgam incomprehensibil de zgomote. Diversele straturi sunt devoalate abia când învățăm să ascultăm. Gustul pentru muzica extremă se dobândește treptat. Pentru cei neinițiați ea poate suna într-un mod neplăcut de zgomotos. Dar odată ce-i desprinzi subtilele variațiuni, forma asta extremă de exprimare produce o plăcere viscerală, mult mai mare decât în cazul muzicii normale. Un fan al trupei Morbid Angel trăiește mai intens un concert al trupei preferate decât un fan Coldplay; fanii metal sunt superiori restului populației. E ceva confirmat ȘTIINȚIFIC.

Heavy metal-ul e diferit, fiindcă are alte valențe sau pur și simplu le împlinește pe cele obișnuite în alte moduri. Ne face fericiți prin stimulare extremă și nu prin optimism.

O prietenă mi-a descris prima ei experiență a unui concert grindcore ca fiind „revigorantă, de parcă ai sta sub o cascadă”. Metalul nu își propune o experiență a relaxării, a alinării, a păcii sufletești, ci e mai aproape de masochismul delectării cu filme horror ori de suspans. Ceva din heavy metal controlează circuitele primare ale minții noastre. Toată muzica ține, în fond, de experiența emoției din spatele minții conștiente.

Producerea de zgomote are un rol terapeutic cert. Terapia primală e extrem de eficientă și de răspândită.

Pacientul își reamintește o întâmplare traumatică, de obicei din copilărie, pe care o re trăiește, exprimându-și frustrarea *mai ales prin țipete spontane, isterie și violență* – Dicționarul Merriam-Webster (sublinierea mea).

Inventatorul metodei, Arthur Janov, consideră că rolul terapeutic al cuvântului e limitat din cauza faptului că vorbirea activează cortexul central și zonele din creier responsabile de judecată, dar nu pătrunde mai adânc în sistemul nervos central, la rădăcina suferinței. Dumnezeu mare, am aflat de ce heavy metal-ul mă face să mă simt atât de bine! E dovedit științific faptul că țipetele, zbireretele, ba chiar și înjurăturile ne întăresc capacitatea de a suporta durerea¹.

Heavy metal-ul îi face pe oameni să se simtă bine. Există două elemente comune pe care metalul le are cu consumul de droguri: (1) dă dependență și (2) pe măsură ce te obișnuiești, vrei ceva mai tare.

Metalul creează dependență pentru că, prin natura sa, el produce o reacție psihologică extremă. Un concert de heavy e o experiență instinctivă și profundă. Fanii iubesc bubuitul tobelor resimțit în coșul pieptului, luminile care străpung fumul de scenă orbindu-le privirile, transpirația și căldura corpurilor lor înfierbântate. Trăit pe viu, metalul e adesea un sport de contact, oamenii se aruncă în mulțime ca niște bombe nădușite, purtați pe brațe de public, ca să nu mai zic de violența specifică

¹ Știu asta pentru că am văzut un documentar în care Stephen Fry și Brian Blessed și-au băgat mâinile în apă rece ca gheața și au înjurat vârtos. A fost genial.

îmbrâncelilor și jocurilor de mulțime. Nu e de mirare faptul că metalul e adesea asociat, în mentalul oamenilor, cu epoca vikingilor sau cu războaiele medievale. El nu se ascultă numai, ci se și trăiește, e atât sonor, cât și fizic. Experiența provoacă o magică supraîncărcare emoțională¹. Adrenalină, endorfine, serotonină – toate acele substanțe care ne fac să ne simțim bine și ne subjugă. De fapt, metalul e ultra adictiv. În 2015, un suedez pe nume Roger Tullgren a primit ajutor de handicap, deoarece s-a considerat că dependența sa de concertele heavy metal îl împiedica să aibă un loc stabil de muncă.

Dovada dorinței de „a avea și mai mult” e peste tot. Istoria heavy e, de fapt, o neobosită căutare a unui sunet „și mai heavy”. Cei mai mulți fani ai genului vor căuta ceva și mai intens, ceva care să le ofere din nou aceeași senzație.

(Duritatea e un concept greu de descris în termeni muzicali. Termenul vine din argoul hippy, însemnând „profund” sau „adânc”. Din punct de vedere muzical, el desemnează duritatea sonoră și distorsiunea, dar adesea cheia de interpretare e una metaforică, în sensul efectului „deprimant” pe care îl are asupra ascultătorilor. O să discut despre asta mai pe larg atunci când vom ajunge la death metal, adevărata artilerie grea!)

Cum am ajuns, așadar, de la păroșii oameni primitivi, necivilizați, care băteau darabana și făceau zgomot în peșterile lor, la păroșii oameni semi-civilizați care fac același lucru în sălile de spectacol?

E greu să urmărești evoluția oricărui gen de muzică. Genurile se întrepătrund, fac doi pași înainte și unul înapoi. Evoluția lor nu e liniară. Trebuie deci să judecăm

¹ Heavy metal-ul și-a pus amprenta și asupra corpului meu. Am tinitus, doi dinți din față spărți și un gât atât de gros față de cât de slăbănog sunt, încât nu pot să găsesc cămăși potrivite.

stilurile și orientările lor. A stabili cu exactitate când devine bluesul rock and roll sau când se transformă Noul Val de Heavy Britanic în thrash, e ca și cum ai calcula momentul exact al prefacerii nopții în zi. Depinde de perspectivă. Adesea, e nevoie să uzăm de prefixări ca „proto-” sau „post-” pentru a putea stabili ce loc ocupă trupa cutare relativ la cutare stil de muzică. Se poate afirma faptul că heavy metal-ul reprezintă încununarea a tot ceea ce i-a precedat în materie de muzică. Are elemente de muzică tribală, o deschidere pe multiple octave în stilul muzicii de operă, conține elemente narative de tip *folk*, utilizează coloratura bluesului și dinamica muzicii simfonice rusești. Metalul e un gen atât de vast și de divers, încât nu există vreun fel de a face muzică din care să nu fi împrumutat câte ceva. Chiar și așa, urmând firul tors, putem purcede înapoi, către origini.

*

Înainte să mergem mai departe, țin să formulez un avertisment.

Regula de bază e să nu vă mutați niciodată înapoi în casa părintească. O altă regulă ar fi să vă feriți de cei care dau sentințe legate de proveniența vreunui gen muzical sau a altuia. Recent, un prieten mi-a relatat o discuție între doi „experți” care, chipurile, asistaseră la nașterea curentului punk. Ambii susțineau că Malcolm McLaren și Vivienne Westwood dețin paternitatea. Ceea ce, bineînțeles, e o prostie. Dar, vai, tipul nu înțelegea urmările nostalgiei față de vechea mișcare punk-rock, așa că mi-a spus fără urmă de ironie: „Toți pretind că au inventat punk-ul, darăștia doi au fost de fapt”. Pentru ca mai târziu să se descopere că experții nici nu erau punk-eri, ci genul acela de gură-cască oportuniști și,

deloc surprinzător, prieteni cu „cei doi”. Probabil că aura comercială creată în jurul duetului McLaren-Westwood îi orbise în așa măsură încât uitaseră că punk-ul se născuse de fapt în Detroit, la sfârșitul anilor '60, și New York, la începutului deceniului următor. Halal autoritate!

Rădăcinile heavy metal se găsesc în elementele de percuție și registrele vocale ale primilor indivizi. Sunetul de tobe e cel mai vechi strămoș al genului. (Pe două dintre albumele lor, trupa braziliană de metal Sepultura a folosit cu mare succes, la mijlocul anilor '90, sunetele de percuție tribală.) Oamenii mereu au fost fascinați de instrumentele de percuție. Ne-o arată dovezile arheologice și etnografice, dar și toboșarii de azi. Toboșarul reprezintă cea mai simplă formă de viață dintre toate. E cu adevărat fericit numai când bate darabana. Sau, ca în cazul lui Keith Moon, atunci când aruncă în aer toaleta!

Ritmicitatea e inerentă naturii umane, iar percuția reprezintă cel mai constant element al heavy metal-ului, dar nu trebuie să uităm că setul modern de tobe e o invenție relativ nouă. Folosirea unui dispozitiv care încorporează mai multe instrumente de percuție s-a dezvoltat treptat pe parcursul secolului XIX, ca și la începutul secolului următor. Din preistorie până în Evul Mediu, percuția evoluase dintr-o simplă utilizare tribală, rudimentară, într-una militară, care se sluzea de pe-acum de instrumente mai complexe. Acest rol al percuției datează de secole, până înapoi la Gînghis Han¹. Pe la 1800, fanfarele militare erau o sursă de distracție. Tot cam pe atunci percuția a prins avânt și prin

¹ Nu mai e un nume la modă zilele astea... nu-i așa?

orchestre. În ambele cazuri, percuționiștii se specializau pe câte un instrument. De abia pe la 1870, percuționiștii militari au început să combine sunetele a două tobe, o tehnică numită „double-drumming”¹. Pe măsură ce alte elemente erau adăugate, percuția devenea tot mai complexă și mai expresivă. Au fost apoi inventate pedalele și toba mică. Fuscinelul a fost construit pe baza observării farfuriilor zburătoare. Încet, dar sigur, percuționiștii au devenit bateriști. Au început să apară trăsături specifice acestui gen uman, ca, de pildă, calitatea de proprietar de camionetă, sarcasmul și iritabilitatea. De îndată ce a ieșit din supă primordială, toboșarul a și devenit ținta glumelor...²

Împreună cu evoluția percuției, chitarele au început să ocupe un loc din ce în ce mai important în muzica ușoară. Dacă fundația heavy metal-ului e dată de baterie și percuție, chitarele sunt pereții lui³.

Înainte de al Doilea Război Mondial, orchestrele și formațiile de jazz foloseau chitara ca pe un instrument însoțitor. Expresivitatea și versatilitatea acestui instrument rămâneau ascunse din cauza marelui său rival – pianul⁴.

Chitara a devenit instrument de bază de abia în muzica afro-americană, mai exact în blues. Bluesul e cel mai vechi strămoș atestat al heavy metal-ului. E un

¹ Deșteaptă denumire!

² Sunt multe glume despre toboșari: „Ce-i ăla un toboșar? Un gunoier care bate la pubele!”; „Pe cine dăm vina mereu? Pe toboșar!”; „Care membru al trupei se simte lăsat pe dinafară, dar se face că nu-i pasă, cu toate că experiența îi trezește amintiri amare din copilăria sa traumatizantă? Toboșarul!” Hahahahaha! Genial...

³ Sau măcar niște pereți făcuți din boxe Marshall...

⁴ Cam tot așa cum geniul ascuns al lui Geri Halliwell a ieșit la suprafață numai după ce dezmembrarea trupei Spice Girls a făcut-o să urmeze o carieră solo unde talentul ei nemărginit rivalizează cu alde Bach sau Rahmaninov.

produs cultural al sclavilor din America de Nord, îmbinând ritmuri africane cu sonorități specifice zonei de folclor american.

Muzica tribală africană e adesea considerată sinonimă cu muzica „primitivă”. În realitate nu e nimic primitiv în ea, mai ales dacă o comparăm cu rahaturile comerciale pe care le ascultați voi, rasiștilor! Culturile tribale din vestul Africii pre-coloniale aveau propriile lor forme complexe de a face muzică. E o greșeală să vedem asemănări prea mari între culturile tribale relativ recente și cele din paleolitic.

Muzica tribală africană a trecut în forma ei superioară, reprezentată de muzica Africii de Vest, care la rândul ei a ajuns peste ocean, prin comerțul cu sclavi. Cu timpul, prin mixaj cultural, sonoritățile africane au devenit afro-americane. Cântecul de muncă ale negrilor au combinat ritmurile africane cu elementele muzicii creștine de sorginte europeană.

Acest împrumut al unui stil de muzică peste Oceanul Atlantic va reveni și în cazul dezvoltării treptate a metalului. La origine, bluesul se cântă în formă exclusiv vocală. O formă de muzică simplă, dar extrem de expresivă, cu teme ce reflectau situația populației rurale de culoare într-o lume a încătușării și opresiunii rasiale – oameni prestând munci istovitoare la fel ca în sclavie, dar de astă dată plătiți cât să poată supraviețui sau să închirieze câte o chițimie de la albi care dețineau case și terenuri, și care erau de fapt foștii proprietari de sclavi. Ironia e că, astăzi, bluesul e cântat majoritar de către albi. Nu e nimic greșit în asta – e o formă de apreciere. E doar un pic ciudat, precum alăturarea, din filmul *Ghost World*, dintre o așa-zisă legendă de „delta blues” și o trupă blues-rock de țărănoi, numită Blues Hammer.

Bineînțeles că nici heavy metal-ul nu ar mai fi existat fără tipii ăștia albi care să cânte blues, așa că obiecția mea nu e tocmai întemeiată...

Bluesul s-a ramificat pe stiluri în funcție de caracteristicile geografice. Stilurile rurale sunt diferite de cele dezvoltate în mediile urbane ale unor orașe ca Chicago, Detroit sau Memphis. Primii cântăreți de blues erau aproape exclusiv femei. Bessie Smith a fost primul superstar de blues, ajungând să câștige, în anii '20-'30, chiar și câte o mie de dolari pentru un spectacol.

Înregistrările timpurii ale cântăreților de blues sunt tulburătoare. Vocea stranie, în registru acut, a lui Blind Lemon Jefferson¹ l-a influențat pe Robert Plant de la Led Zeppelin și prin asta și-a pus pecetea asupra tuturor trupelor de metal de mai târziu. Cel mai cunoscut pionier al bluesului a fost Robert Johnson, un muzician de geniu despre care se spunea că își vânduse, la schimb cu măiestria sa neîntrecută, sufletului diavolului – mitologie de el însuși întreținută prin cântece ca „Hellhound on My Trail”, „Me and the Devil Blues” și „Crossroad Blues”. Vocea lui te transportă într-o cu totul altă lume. Un tip misterios, despre a cărui existență știm prea puțin². A lăsat în urmă câteva înregistrări datând din anii 1936-1937. A murit la vârsta de 27 de ani, probabil otrăvit. Și deși Johnson are o reputație „diabolică”, adevărul e că în cultura în care a crescut el orice muzică laică era considerată „diavolească”.

Cel care a influențat cel mai mult stilul vocal al metalului e, însă, Howlin' Wolf. O voce unică, profundă și aspră, plină de spiritualitate, strălucind în toată

¹ Uite faza care m-a distrat cel mai tare în timp ce îmi scriam cartea: „Care să fie oare numele adevărat al lui Blind Lemon Jefferson? Aha, e Lemon Jefferson. Normal”.

² În afara de povestea cu diavolul, pe care sunt tentat să o cred.

splendoarea ei. O debordantă personalitate. În 1970, un grup de muzicieni, printre care și Eric Clapton și Charlie Watts, l-au adus la Londra în vederea unei colaborări. S-a dovedit un nesimțit arrogant și coleric, era imposibil de lucrat cu el. Nimic mai îmbucurător! Timbrul său brutal dă forță sunetului de blues alb din anii '60 – iar rezultatul e genial.

Howlin' Wolf e chiar heavy. Piesa „Killing Floor” a fost reinterpretată de către Hendrix, Led Zeppelin și mulți alții. E cea mai directă legătură dintre vechiul blues și emergența treptată a ceea ce va deveni heavy metal.

Mixajul bluesului cu alte elemente specifice culturii afro-americane, precum gospelul și jazzul, a produs genul denumit *rhythm and blues*. Gândit inițial ca un substitut pentru denumirea direct ofensatoare de „muzică de rasă”, R&B-ul este de fapt o categorie muzicală amorfă, care tinde să acopere cam orice fel de muzică de sorginte afro-americană. Deși primii cântăreți de R&B, precum Sister Rosetta Tharpe, aveau în repertoriu cântece creștine, ei au pus bazele viitorului „rock and roll”, un stil de muzică asociat mai degrabă manifestărilor necreștine.

Cânta pentru a-i atrage pe oameni către profetul local din oraș, un anume Doctor Nubilio, înveșmântat într-o pelerină colorată și cu turban pe cap, cu o nuia neagră în mână, arătând tuturor ceea ce el numea „copilul diavolului” – trupul mumificat al unui copil, cu gheare de pasăre și coarne.

...Iată de ce nu vom fi niciodată la fel de grozavi ca Little Richard. Această apetență pentru cultele tradiționale afro-americane, împreună cu felul său ciudat de a fi, l-au transformat în ceva nemaivăzut. Stilul său vocal

preluase ceva din agresivitatea lui Howlin' Wolf, căreia îi adăugase însă o energie debordantă. Cânta la pian și din voce de parcă ar fi fost posedat. Era showman-ul perfect. E imposibil să ascuți pasiv piese ca „Long Tall Sally” sau „Tutti Frutti”, să nu-ți vină să te miști. Un alt pianist plin de energie a fost Jerry Lee Lewis. E surprinzător că stilul asta energic și nerușinat, care se vede limpede în înregistrările lui din anii '50, nu a prins la public. Omul era super. (Mai puțin treaba cu nevasta în vârstă de 13 ani...) Dar nu pianul, ci chitara a devenit instrumentul de bază în rock and roll.

Chuck Berry a fost cel care a luat pianul din rock and roll și l-a transpus pentru nou-nouța chitară electrică – o abordare fundamental diferită a acestui instrument. Practic, fiecare trupă de rock and roll de la Beatles la Status Quo (mai ales Status Quo) au copiat pe față stilul lui Chuck Berry de a cânta. Între timp, Bo Diddley a încercat o altă abordare, punând bazele unui stil de rock and roll frust și ritmat, dar într-o Americă segregată rasial era aproape imposibil pentru un artist de culoare să fie acceptat de către publicul larg.

În același timp, s-a dezvoltat întreaga mitologie country și western, specifică albilor din America rurală, care, suprapusă R&B-ului deja emergent, a dat naștere rock and roll-ului așa cum îl știm astăzi. În esență, oamenii au combinat muzica negrilor cu muzica albilor rasiști pentru a face milioane de dolari care să intre în buzunarele albilor care dețineau casele de discuri. Sam Phillips, producătorul cu care Elvis Presley își începuse cariera, și-a afirmat explicit intenția de a face din muzica neagră un produs comercial destinat albilor. Marion Keisker, de la Sun Records, afirmă:

De nu știu câte ori l-am auzit pe Sam spunând că s-ar îmbogăți dacă ar găsi un „interpret alb care să aibă timbrul și expresivitatea cântăreților de culoare” (James Miller, *Flowers in the Dustbin: The Rise of Rock and Roll, 1947–1977*).

Elvis a fost catalizatorul exploziei globale a fenomenului rock and roll. El a luat sunetul rock de început al unor muzicieni ca Maddox Brothers și Carl Perkins, la care și-a adăugat vocea incredibil de senzuală. Primele sale apariții la TV au stârnit controverse. Limbajul trupului său era atât de plin de conotații sexuale, încât la a treia sa apariție la emisiunea lui Ed Sullivan (cel mai cunoscut show american de televiziune, cu o audiență de 86% cotă de piață) a fost filmat de la brâu în sus. Chiar și așa, aceste apariții TV l-au transformat într-un megastar. Chuck Berry și Bo Diddley scosese hituri, e adevărat, dar Elvis e cel care a transformat rock and roll-ul într-un produs pentru mase. Abordarea sa comercială s-a răspândit peste tot – și astfel publicului englez a luat contact cu elementele rădăcinilor muzicii americane. Toți voiau să fie ca Elvis. Pentru cei mai mulți Elvis a fost un erou¹. Numai The Beatles au exercitat asupra designului heavy metal o mai mare influență. Datorită muzicii lui Elvis, bluesul și R&B-ul au trecut înapoi Atlanticul, ajungând pe mâinile unor maniaci ai muzicii, precum John Lennon și Keith Richards.

Rock and roll-ul presupune un ritm susținut – cu un sunet de tobă la fiecare a doua măsură – UNU DOI TREI PATRU. Așa cum sună „Rock Around the Clock”

¹ „Dar nu a însemnat nimic pentru mine, era doar un rasist, simplist, la fel ca John Wayne, ce personaj trist!” – Chuck D., Public Enemy.